

CE E BINE SĂ CUNOȘTI CÂND EȘTI PUS ÎN LIBERTATE ?

ASISTENȚA MINORILOR ÎN CONFLICT CU LEGEA
Volumul III

Această lucrare a fost publicată cu
sprijinul financiar al UNICEF Moldova

Autori:

© 2004 **Victor Rusu** —

Şef Adjunct al Coloniei de Reeducare
pentru Minori din or. Lipcani

© 2004 **Victor Zaharia** —

Şeful Direcţiei Probaţiune şi Reformă Instituţională,
Institutul de Reforme Penale

© 2004 **Vladimir Cojocar** —

Coordonator de proiect,
Institutul de Reforme Penale

Coordonatori:

Radu Danii — UNICEF Moldova

Victor Zaharia — Institutul de Reforme Penale

© **Institutul de Reforme Penale**

© **UNICEF Moldova**

Redactor-stilizator: *Tatiana Chiriţă*

Machetare: *Andrei Muşcinski*

Pictor: *Stela Cekan*

Descrierea CIP a Camerei Naţionale a Cărţii

Rusu, Victor.

Ce e bine să cunoşti când eşti pus în libertate? / Victor Rusu, Victor Zaharia, Vladimir Cojocar, Inst. de Reforme Penale. - Ch.: S.n., 2005 - 24 p.

Aut. Sunt indicaţi pe verso f. de tit. - Apare cu sprijinul UNICEF Moldova

ISBN 9975-9848-6-X

300 ex.

087.5:343.2

Prezenta lucrare a fost editată în cadrul Direcţiei Editoriale a Institutului de Reforme Penale. Coordonator: **Dana Belicov**

Tipar executat la Combinatul poligrafic. Tiraj 300 ex.

DRAGĂ PRIETENE !

Am considerat că această culegere de informații te poate ajuta, deoarece perioada prin care ai trecut până acum nu a fost deloc ușoară și pentru că nu toți tinerii în situația ta cunosc drepturile și responsabilitățile pe care le au la eliberarea din detenție.

Îți propunem să afli în paginile următoare:

- Câteva sfaturi utile atunci când te eliberezi;
- Care sunt pașii pe care trebuie să-i faci în primele zile de la eliberare;
- Ce probleme poți întâlni la eliberare;
- Unde îți poți rezolva problemele; Cum poți să-ți rezolvi problemele;
- Care sunt instituțiile de stat și nonguvernamentale ce acordă servicii persoanelor aflate în situații dificile.

Câteva sfaturi celor care se eliberează

Pentru a restabili relațiile cu societatea, încearcă să te împaci cu tine însuși și să ții cont de sugestiile și îndrumările cuprinse în prezentul ghid. Acesta îți va arăta pașii pe care urmează să-i întreprinzi după expirarea termenului de detenție pentru a depăși greutățile cu care te confrunți.

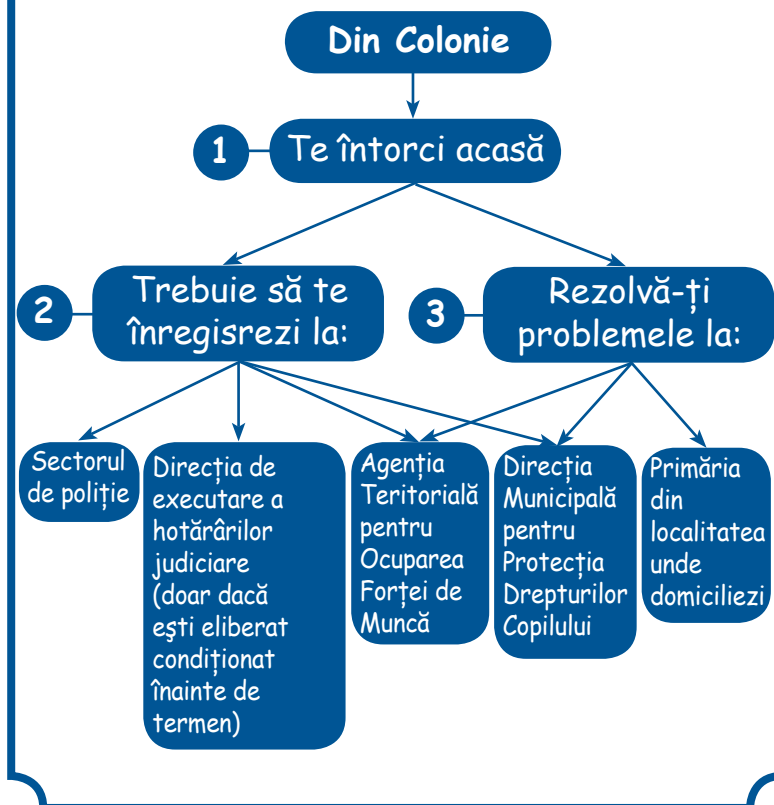

Astfel, după eliberare:

1. La întâlnirea cu familia, rudele și prietenii fii liniștit, nu reacționează negativ, deoarece îi poți găsi nepregătiți, așa că străduiește-te să dai dovadă de înțelegere;
2. Caută-ți un loc de muncă sau înscrie-te la o școală de meserii;
3. Trăiește cinstit și ține cont de legi și de reguli; întreabă atunci când nu ești sigur de ceva, ca să nu mai ajungi în conflict cu legea;
4. Mulțumește-te pentru început cu puținul - orice început este greu;
5. Evită consumul de alcool;
6. Evită cercul de persoane care ar putea să te abată de pe calea cea bună;
7. Alege-ți cu grijă prietenii;
8. Prezintă-te la sectorul de poliție din localitatea unde domicilezi, pentru a fi trecut în evidență;
9. Familia, comunitatea au nevoie de libertatea ta, așa că păstrează-o.

Primii pași pe care trebuie să-i faci

Ce probleme poți întâlni la libertate?

E bine să știi că la libertate vor apărea un șir de probleme pe care va trebui să le rezolvi pentru a putea trăi cinstit și nestingherit. Problemele vor apărea din cauza legăturilor care s-au rupt o dată cu izolarea ta în colonie.

Prezentăm câteva dintre situațiile dificile cu care te poți confrunta:

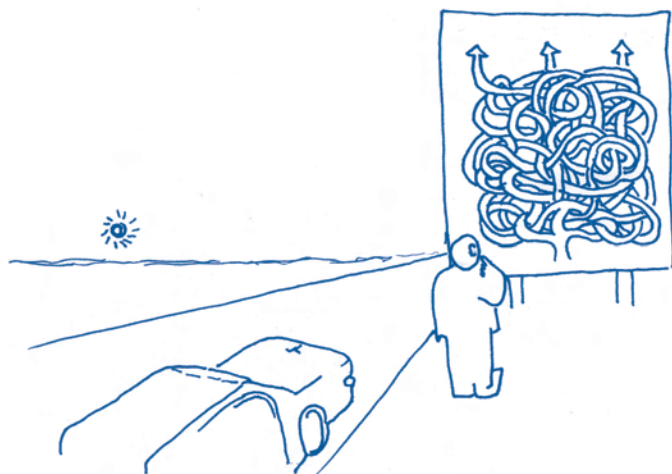
- Să găsești un loc de trai - stabil sau temporar;
- Să primești buletinul de identitate cu adresa ta indicată în acest act;
- Să primești indemnizația unică de după eliberare;
- Să-ți continui studiile la școală;
- Să însușești o meserie;
- Să-ți găsești un loc de muncă;
- Să beneficiezi de ajutorul juristului, dacă ai nevoie;
- Să-ți petreci timpul liber.

Unde-ți poți rezolva problemele și afla răspuns la întrebările tale:

Toate problemele enumerate mai sus le poți rezolva adresându-te la:

- Primărie;
- Biroul de pașapoarte;
- Gimnaziu și școlile de meserii;
- Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului (dacă ești din mun. Chișinău);
- Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă.
- Institutul de Reforme Penale și alte ONG-uri

La primărie te poți adresa:

- Pentru a afla informații despre populația din teritoriu;
- Pentru a-i spune asistentului social toate problemele tale, astfel încât el să te ajute la soluționarea lor;
- Pentru a vedea dacă toate actele tale sunt în ordine;
- Pentru a-ți rezolva problema domiciliului;
- Pentru a-ți găsi un loc de muncă;

Primăria este obligată să te ajute în baza:

Legii privind administrația publică locală Nr. 123-XV
din 18.03.2003
(Monitorul Oficial nr. 49/211 din 19.03.2003)

La biroul de pașapoarte te poți adresa pentru a primi buletinul de identitate

Pentru aceasta trebuie să prezinți:

- Adeverința de naștere;
- Certificatul de eliberare din colonie, înregistrat la Secția de poliție din sectorul în care locuiești;
- Certificat eliberat de Comisariatul militar;
- Certificatul ce confirmă grupa sangvină;
- Buletinul de identitate al unui părinte;
- Prezența unui părinte la depunerea documentelor.

Pentru persoanele care au împlinit vârsta de 18 ani este necesar:

- Certificatul de la Biroul de Adrese (mun. Chișinău, str. Gurie Grosu nr.7);

Pentru a obține certificatul respectiv este nevoie de:

- Adeverința de naștere;

- Bonul ce confirmă achitarea unei taxe de 28 lei.

În cazul persoanelor din afara mun. Chișinău cererile pentru Biroul de Adrese se depun la birourile de pașapoarte din teritoriu.

E bine să știi că sunt scutiți de taxa pentru buletinele de identitate:

- Copiii rămași fără ocrotire părintească;
- Copiii aflați sub tutelă;
- Copiii din familii cu 5 și mai mulți copii.

La gimnaziu și școlile de meserii te poți adresa pentru:

- A-ți continua studiile;
- A obține atestatul;
- A decide ce meserie să îmbrățișezi.

În această privință, instituțiile de învățământ sunt obligate să te ajute în baza:

Legii cu privire la învățământ Nr. 547 din 21.07.1995
(Monitorul Oficial nr. 62-63/692 din 09.11.1995)

La Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului te poți adresa:

- când ai probleme în familie;
- pentru plasament temporar;
- pentru a fi încadrat în diverse activități în timpul liber;
- pentru a primi ajutor material.

În tabelul de mai jos inserăm adresele și datele de contact ale Direcțiilor pentru Protecția Drepturilor Copilului din raza mun. Chișinău

Sectorul	Adresa	Telefonul
Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului	str. A. Vlahuță, nr. 3	24 27 02
Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Centru	Str. Gh. Asachi, nr. 52	79 66 40
Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Botanica	Str. Teilor, nr. 7/2	76 35 86
Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Ciocana	Str. Mircea cel Bătrân, nr. 16	33 19 35
Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Râșcani	Str. Serghei Lazo, nr. 27/1	29 34 69
Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani	Str. Mihai Viteazul, nr. 2	24 63 62

La Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă te poți adresa:

- Ca să te înregistrezi la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Pentru a primi indemnizația unică de după eliberare, în mărime de 827,85 lei;
- Pentru a te forma profesional;
- Pentru a te informa gratuit cu privire la locurile vacante;
- Pentru a fi încadrat la lucrări publice remunerate.

În continuare, te vom informa cum trebuie să procedezi atunci când ești în căutarea unui loc de muncă:

Cum să te înregistrezi la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă?

În acest scop, este nevoie să te prezinți la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă din sectorul unde ai viză de domiciliu, cu buletinul sau cu alt act de identitate.

Persoanele care te vor primi îți vor prezenta un formular de cerere pe care-l vei completa.

Ce este indemnizația unică de după eliberare și cum poți să o primești?

Indemnizația unică de după eliberare reprezintă un ajutor oferit din partea statului persoanelor care au executat pedeapsa privativă de libertate. Indemnizația se primește o singură dată.

Mărimea indemnizației unice constituie 75% din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, astfel încât valoarea acesteia poate să difere de la un an la altul.

În anul 2005 mărimea indemnizației constituie 827,85 lei.

Indemnizația unică o poți primi doar:

- Dacă ești înregistrat la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă din sectorul unde ai viză de domiciliu.

- După depunerea cererii de primire a acesteia. Cererea de primire a indemnizației unice reprezintă un formular care trebuie completat la sediul Agenției.

O dată cu depunerea cererii trebuie să prezinți și:

- * copia buletinului de identitate;
- * certificatul de eliberare din locul de detenție;

Este foarte important să știi că poți primi indemnizația unică doar în termen de trei luni de la eliberare, mai ales că această perioadă este cea mai grea pentru tine.

Ca să beneficiezi de toate acestea, Agențiile Teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt obligate să te ajute în baza:

Legii privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă
nr. 102-XV din 13.03.2003
(Monitorul Oficial nr. 70-72/312 din 15.04.2003)

Legii cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție
nr. 297-XIV din 24.02.1999 (Monitorul Oficial al RM,
nr. 39-41/171 din 22.04.1999)

Hotărârii Guvernului RM despre aprobarea
Regulamentului privind modul de plată a indemnizațiilor
unice pentru persoanele eliberate din locurile de detenție;
nr. 871 din 22.08.2000 (Monitorul Oficial al RM,
nr. 109-111/973, 31.08.2000)

Cum poți să beneficiezi de cursuri de scurtă durată pentru a însuși o meserie?

Cursurile de scurtă durată pentru însușirea unei profesii reprezintă o posibilitate oferită persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și care doresc să fie instruite pentru a putea fi încadrate în câmpul muncii.

Cursurile de instruire, în funcție de meserie, durează între trei și nouă luni. Vei primi și o bursă lunară în mărime de 150 de lei.

Acest serviciu îl poți obține, de asemenea, de la Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Pentru aceasta este necesar să:

- * Depui o cerere în care să indici ce meserie vrei să înveți;
- * Soliciți de la reprezentanții Agenției informații referitoare la posibilitatea lor de a te ajuta să obții meseria dorită.

De unde poți afla informația privind locurile vacante?

Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă afișează periodic pe panoul de informații lista locurilor de muncă libere.

De asemenea, poți obține această informație și la agenție, în orele de audiență, prin consultarea registrului de locuri vacante.

Cum poți să fii încadrat la lucrări publice plătite?

Fiind înregistrat la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă poți cere să fii încadrat la lucrări publice plătite.

Agențiile Teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă din Republica Moldova

Agencia	Adresa	Telefonul
Anenii-Noi	31 august, 4	26523982
Basarabasca	K. Marx, 55	26722505
Briceni	Independenței, 3	24722653
Cahul	Șt. cel Mare, 15	29922186
Cantemir	Trandafirilor, 2	27322541
Călărași	Eminescu, 19	24422071
Căușeni	Mateevici, 9	24323055
Cimișlia	piața Sf. Maria, 7	24123036
Criuleni	31 august, 139	24821450
Dondușeni	Independenței, 25	25122489
Drochia	bd. Independenței, 15	25222782
Dubăsari	31 August, 139	24852369
Edineț	M. Eminescu, 24	24622779
Fălești	Șt. cel Mare, 50	25922262
Florești	bd. Victoriei, 2	25020134
Glodeni	Suveranității, 4	24923360
Hîncești	M. Hîncu, 123	23423961
Ialoveni	Alexandru cel Bun, 49	26823452
Leova	Independenței, 3	26322046
Nisporeni	Suveranității, 2	26423055
Ocnita	Independenței, 47	27123760
Orhei	V. Lupu, 36	23521490
Rezina	27 august, 1	25423173
Râșcani	31 august, 16	25623261

Sângerei	Independenței, 124	26225102
Soroca	Independenței	23022302
Strășeni	M.Eminescu, 56	23722620
Șoldănești	Păcii, 8-a	27222454
Ștefan Vodă	Libertății, 1	24223670
Taraclia	Lenin, 167	27425382
Telenești	Renașterii, 69	25822795
Ungheni	Națională, 33	23623280
mun. Chișinău	M.Varlaam, 90	22224440
mun. Bălți	Pușkin, 16	23120522
UTA Găgăuzia	Tretiacova, 36	23824433

**La Institutul de Reforme Penale
poți primi:**

- Asistență juridică;**
- Asistență socială și psihologică gratuită.**

Ai sub 18 ani și
ești chemat
la poliție?

212-313
SUNĂ LA LINIA FIERBINTE

Copilul tău este la
un pas de a greși
și nu știi cum să-l
ajuti?

IRP
Institutul de Reforme Penale

ASISTENȚA JURIDICĂ
GRATUITĂ
PENTRU MINORI

unicef

**Poți beneficia de asistență
socială și psihologică și la:**

**Centrul Național de Prevenire a Abuzului
Față de Copii (CNPAC)**

Chișinău, str. Pușkin, 26, bir. 301. Tel.: 23 42
68/ 23 42 69/ 23 40 69(f), persoana de contact
- Daniela Sîmboteanu

**Centrul de Asistență Psihosocială a Copilului
și Familiei "Amicul"**

Chișinău, Calea Ieșilor, 61/2. Tel.: 75 88 06

Persoana de contact - Daniela Sîmboteanu

**Pentru ocuparea timpului liber
poți frecventa:**

**Centrul de zi „Tinerii
pentru Christos”**

Chișinău, bd.Traian, 23/1,
ap.172.

Tel.: 76 36 14

Persoane de contact:
Lucia Hmelic; Eugen Brăilă

**Centrul de Zi și Plasament Temporar
pentru Copii și Tineri Orfani în Perioada
Postinstituțională „Vatra”**

Chișinău, str. Ioan Botezătorul, 1.

Tel.: 27 94 64

Persoana de contact: Tamara Pisarenco

**În cazul lipsei unui loc de trai te
poți adresa la următoarele centre:**

**Centrul de Reabilitare Socială a Copiilor
"Casa Gavroche"**

Chișinău, str.Dimo, 11/5. Tel.: 43 31 40

Persoana de contact: Rodica Corețchi

Centrul de Resocializare a Copiilor "Casa Așchiuță", "Salvați Copiii"

Chișinău, str. C.Stere, 1. Tel.: 23 71 02

Persoana de contact: Fiodor Sâdnic

Centrul de Zi și Plasament Temporar pentru Copii și Tineri Orfani în Perioada Postinstituțională "Vatra"

Chișinău, str.Ioan Botezătorul, 1. Tel.: 27 94 64

Persoana de contact: Tamara Pisarenco

Centrul de Plasament Temporar al Minorilor

Chișinău, str.Tolstoi, 39.

Tel. : 27 16 05/ 27 40 18

Persoana de contact: Igor Druță

Centrul de Plasament pentru Copiii Străzii "Adra" (centrul nou)

Chișinău

Tel.: 692 940 70

Persoana de contact: Igor Vorona

Centrul de Reabilitare a Adolescenților din Chișinău

Chișinău, str. Trușeni, 18. Tel.: 59 36 02

Persoana de contact: Alexandru Danilenco

Centrul de plasament "Regina Pacis"

Chișinău, str. A.Iancu, 17.

Tel.: 27 50 50/ 794 705 20

Persoana de contact: Ilie Zabica

Unele ajutoare materiale le poți primi de la:

ARMATA SALVĂRII

Chișinău, str. Meșterul Manole, 1

Tel.: 47 23 82/ 41 00 40 -biserica

Persoana de contact: Stasciuc Anna